

Kohtaaminen kodin ja koulun
yhteistyössä

härkäisestä kärpäseksi

Välineitä kodin ja koulun kohtaamiseen

Esitteen tarkoituksena on tarjota välineitä ja osaamista opetussuunnitelman perusteiden mukaiseen kodin ja koulun yhteistyön toteuttamiseen sekä auttaa tukemaan vanhempien osallisuutta koulun arjessa.

Kodin ja koulun väliset kohtaamiset sekä vuorovaikutuksen, yhteisöllisyyden ja dialogisen toimintakulttuurin rakentaminen ovat kasvatusalan toimijoiden, vanhempien ja vanhempaintoimijoiden yhteisiä asioita, joissa jokaisella on oma tärkeä roolinsa.

Ratkaisukeskeiseen toimintakulttuuriin panostamalla voidaan edetä suuntaan, jossa kodin ja koulun yhteistyöstä rakentuu koko yhteisöä kannatteleva voimavara. [Viimeisetkin voimat vievästä haastavasta härkäsestä voi tulla tyytyväisenä pörräävä kärpänen.](#)

Yksilötason kohtaaminen

Vanhemmat ja koulun väki kohtaavat yksittäisen oppilaan tasolla moninaisissa tilanteissa kuten keskusteltaessa lapsen koulunkäynnin ja oppimisen tukemisesta ja arvioinnista, mahdollisista poissaoloista sekä koulupäivän aikaisista tapahtumista ja konflikteista. **Kun vanhemmat toivotetaan päiväkotij- ja koulupolun alusta asti tervetulleiksi ja heidät otetaan aktiivisesti mukaan päiväkotij- tai kouluyhteisöön, on heidän helpompi sitoutua tukemaan koulun tai päiväkodin tavoitteita ja toimintaa.**

- Yhdessä sovitut viestinnän käytänteet, jotka huomioivat perheiden moninaisuuden ovat jokaisen etu
- Säännölliset vanhempaintapaamiset vahvistavat luottamusta ja tehostavat tiedonjakoa kodin ja koulun välillä
- Myönteinen kohtaaminen ja huomaaminen on tärkeää sekä lapselle että aikuiselle
- Lasta tai nuorta on tärkeää aidosti oppia kuuntelemaan häntä koskevissa asioissa

Välineitä lasten ja nuorten osallisuuden tukemiseen löydät SYKE-, KESY- ja TOIVO-materiaaleista (linkit viimeisellä sivulla)

Ryhmätason kohtaaminen

Luokan tasolla vanhemmat ja koulu kohtaavat yhteisissä tapahtumissa, vanhempainilloissa ja vanhempien tullessa mukaan osallistumaan koulun arkeen.

Luokan tason kohtaamisissa on tärkeää mahdollistaa **vanhempien keskinäinen tutustuminen toisiinsa**, jolloin me-hengen syntyminen on mahdollista. Myös aiemmin esille nousseet yhdessä sovitut viestinnän tavat ja väylät edesauttavat vanhempien ryhmäytymistä.

Vanhempien osallisuutta voidaan vahvistaa monin eri tavoin. Vinkkejä osallisuuden tukemiseksi löytyy esimerkiksi Vanhempainliiton luokan vanhempaintiimi -esitteestä QR-koodin takaa. Keskusteluun kanustavia vanhempainiltamalleja on puolestaan koottu vanhempainiltamallit-otsikon alle.

Luokan vanhempaintiimi -esite

Vanhempainiltamallit

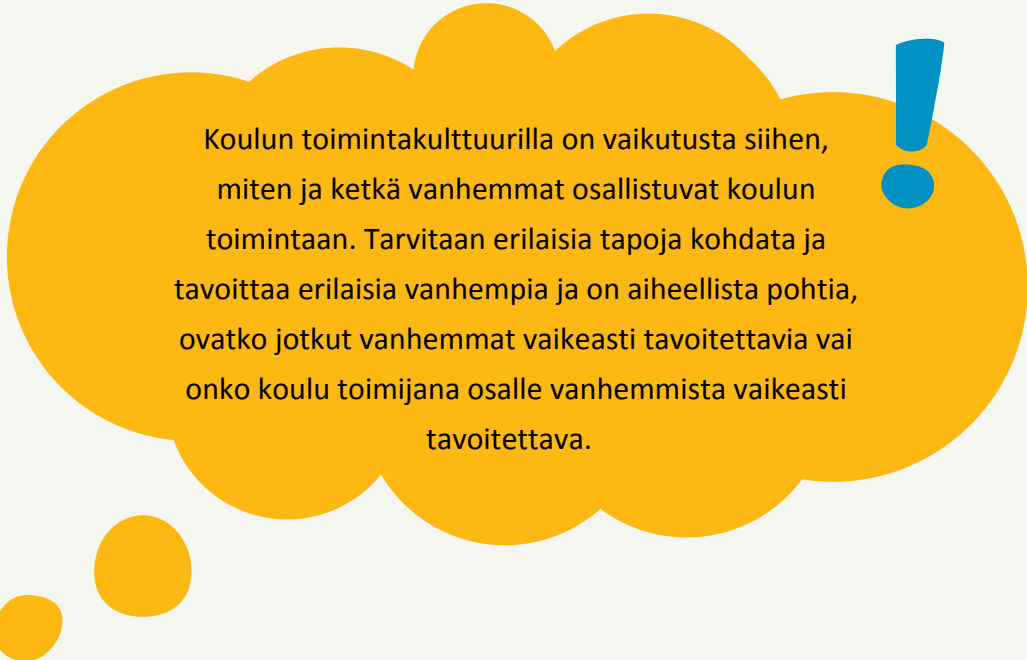

Koulutason kohtaaminen

Kodin ja koulun yhteistyö edellyttää johtamista. **Rehtori on avainasemassa kotien kanssa tehtävän yhteistyön suunnittelussa ja toteutuksessa.** Autoritäärinen, ylhäältä alas toimiva johtaminen palvelee kriisitilanteessa, mutta hyvän kohtaamisen, vuorovaikutuksen ja moniäänisyydelle tilaa antavan dialogisen keskustelun tärkeys tulee esille yhteisöllisessä toiminnassa, jota koulun arjen tulisi edustaa. Rehtori voi omalla toiminnallaan merkittävästi vaikuttaa siihen, millaisen roolin vanhemmat kouluyhteisössä saavat - onko vanhempien osallisuus koulun toimintaan rikkaus vai pakollinen paha.

Koulun toimintakulttuuri heijastuu kouluyhteisön käytäntöihin ja kaikkeen koulussa tapahtuvaan toimintaan. **Toimintakulttuuri ei ole pysyvä, vaan sitä voidaan kehittää ja muuttaa.** Koulun toimintakulttuurin kehittämisen peruslähtökohta on toisia arvostava, avoin ja vuorovaikutteinen keskustelu, johon myös oppilailla ja vanhemmilla tulee olla mahdollisuus osallistua.

Koulun toimintakulttuurilla on vaikutusta siihen, miten ja ketkä vanhemmat osallistuvat koulun toimintaan. Tarvitaan erilaisia tapoja kohdata ja tavoittaa erilaisia vanhempia ja on aiheellista pohtia, ovatko jotkut vanhemmat vaikeasti tavoitettavia vai onko koulu toimijana osalle vanhemmista vaikeasti tavoitettava.

Vanhempain toiminta koulussa

Vanhempain toiminta on vanhempien järjestämää vapaaehtoistoimintaa. Se on avointa kaikille vanhemmille ja sitä tehdään koulun tai luokan kaikkien lasten hyväksi. [Vanhemmilla on tärkeä rooli luokan ja koko koulu yhteisön hyvinvoinnin tukemisessa ja yhteisöllisyyden vahvistamisessa.](#)

Vanhempain toiminnan kannalta olennaista on, että yhteistyö opettajien sekä rehtorin kanssa on sujuvaa.

- Vanhempain toiminta tarvitsee käynnistyäkseen koulun ja opettajien tukea: vanhemmille tulee tarjota mahdollisuuksia tutustua toisiinsa ja verkostoitua sekä kannustusta yhteiseen pohdintaan vanhempain toiminnan tavoitteista ja sisällöistä.
- Koulu mahdollistaa koulun tilojen käytön ja voi tarjota tukea viestintään.
- Koululla on hyvä olla edustus vanhempain yhdistyksen kokouksissa, jolloin viestintä kodin ja vanhempain yhdistyksen välillä on mutkatonta ja vanhemmat pääsevät mukaan tukemaan koulun lukuvuosittaisia kehittämisteemoja.
- Myös luokkatasolla on hyvä pohtia yhdessä opettajan kanssa, minkälainen vanhempain toiminta tukisi kyseisen luokan hyvinvointia.

Ideoita

vanhempain toimintaan
löydät viimeiseltä sivulta
löytyvän linkin takaa!

Yhdenvertaisuus

Tasa-arvon tavoite ja yhdenvertaisuusperiaate ohjaavat perusopetuksen kehittämistä. **Yhdenvertaisuus tarkoittaa, että kaikille taataan yhdenvertaiset palvelut ja mahdollisuus osallistua erilaisista lähtökohdista ja tuen tarpeista riippumatta.** Yhdenvertaisuus ei tarkoita aina samanlaista yhteistyötä kaikkien vanhempien kanssa, vaan perheiden erilaisten lähtökohtien ja tarpeiden tunnistamista ja niiden huomioimista yhteistyön käytänteissä.

Kouluissa ja varhaiskasvatuksessa on lakisääteinen velvollisuus puuttua kaikenlaiseen syrjintään ja häirintään sekä tehdä toiminnallista tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelua.

Yhdenvertaisuutta koulu yhteisössä voi vahvistaa esimerkiksi...

- Ennakkoluuloista keskustelemalla ja tietoisuutta lisäämällä
- Kasvokkaisilla kohtaamisilla, jossa lapset ja vanhemmat tulevat nähdyiksi, kuulluiksi ja arvostetuiksi
- Joukkoon kuulumista vahvistamalla ja hyväksymällä toiset omana itsenään
- Järjestämällä yhteisöllisiä ja esteettömiä tapahtumia ja vanhempainiltoja
- Mahdollistamalla vertaistuen saanti
- Riittävällä ja oikea-aikaisella tuella pitkin koulupolkua
- Syrjintää ennaltaehkäiseviä toimia suosimalla
- Moniammatillista yhteistyötä ja verkostoja hyödyntämällä
- Kohtaamalla toiset arvostavasti ja perustamalla yhteistyön lapsen tai nuoren vahvuuksiin

Lisälukemistoa

**Kirjauksista käytäntöön –
Kymmenen askelta kohti toimivaa
kodin ja koulun yhteistyötä**

Yhdenvertaisuutta-esitys

**Ideoita
vanhempantoimintaan -
opas**

TOIVO-materiaalit

KESY-materiaalit

SYKE-materiaalit

Yhteystiedot:

Suomen Vanhempainliitto ry

Finlands Föräldraförbund / Finnish Parents' League

Mariankatu 28 B 5, 00170 Helsinki

toimisto@vanhempainliitto.fi